



Foto: Luc Van Dijk

Voor een betere productie-efficiëntie

Alltech is een wereldwijde producent van voedings-supplementen en additieven (mineralen, spoorelementen, ...) voor veevoerders. Deze firma organiseerde in de aanloop naar de beurs EuroTier, in het Duitse Hannover, enkele seminaries rond diervoeding.

– ROEL VAES, BEROEPswerking –

• melkvee •

Alltech werkte voor haar seminaries samen met enkele veevoederfabrikanten. De studiedag rond rundveevoeding droeg de titel: 'Een moderne dierlijke productie: hoe uitdagingen ombuigen tot opportuniteiten?' Gezien de stijgende voederkosten en het belang van kwaliteitsvol en veilig voedsel moeten we zo efficiënt mogelijk produceren. Er zijn heel wat technologieën beschikbaar. We kunnen deze dan ook best maximaal inzetten om de productie-efficiëntie te verbeteren. Op het seminarie kwamen meerdere aspecten aan bod waaraan we kunnen werken om de productie-efficiëntie te verbeteren.

Biestmanagement

Katrien Berge, een Zweedse dierenarts die in ons land woont, benadrukte het belang van biestmelk voor pasgeboren kalveren. Biest toedienen in de eerste 4 tot 6 uur na de geboorte is essentieel voor de immuniteitsopbouw van de kalveren. Afhankelijk van de biestkwaliteit is ongeveer 3 tot 4 l biest de norm. Als je in de eerste levensdagen van het kalf te weinig biest geeft, verdubbelt de kans op sterfte door diarree of longproblemen na 10 dagen. Niet alleen in de eerste levensmaanden speelt een goed biestmanagement een rol. Vaarzen zonder diarreeproblemen groeien beter en kunnen op jongere leeftijd afkalven. Bovendien geven ze gemiddeld tot 400 l meer melk in de eerste lactatie. Naast een productievoordeel kan men door een goed

biestmanagement ook op de veeartskosten tot de helft per vaars besparen.

Voerefficiëntie

Prof. Mike Hutjens, melkveespecialist aan de universiteit van Illinois, situeerde vrij algemeen de uitdagingen van de Amerikaanse melkveehouderij. Bovendien trachtte hij enkele belangrijke aandachtspunten voor de Europese veehouders mee te geven. In de Verenigde Staten daalde de melkprijs – net zoals bij ons – vorig jaar sterk tot ongeveer 16 dollarcent per kg melk. De kosten, en zeker de voederkosten, bleven daarentegen hoog. In crisistijden is het belangrijk de juiste beslissingen te nemen op je bedrijf en goede kengetallen te hebben die deze beslissingen staven. Uit een peiling bij de melkveehouders in Illinois bleek dat een goede (ruw) voerkwaliteit, constant voederen en een evenwichtig rantsoen de beste beslissingen op de bedrijven waren. Minder hard voederen, inkrimpen op de mineralenbalans en inboeten aan koecomfort bleken achteraf veel geld gekost te hebben. Daarboven bleken bedrijven met voldoende eigen ruwvoer een sterk competitief voordeel te hebben. Het belangrijkste kengetal om de efficiëntie van voederen en een rantsoen te meten, is volgens Hutjens de voerefficiëntie. Dit is de hoeveelheid melk die een koe kan produceren per kg droge stof voer dat ze opeet. Het streefdoel is een voerefficiëntie van minstens 1,4. Hoe

hoger de voerefficiëntie, hoe beter. Je mag alleen de kostprijs en de rentabiliteit niet uit het oog verliezen. Bij waarden boven 1,7 kan de kostprijs van een rantsoen te hoog oplopen. Hutjens becijferde dat een stijging van de voerefficiëntie van 1,2 naar 1,6 ongeveer 56 dollarcent per koe per dag oplevert. Anderzijds is een voerefficiëntie van 1,2 of minder vaak een indicatie van problemen (bijvoorbeeld mastitis, klauwproblemen of pensverzuring).

Kuiladditieven

Om een goede voerefficiëntie te behalen, is in eerste instantie kwaliteitsvol ruwvoer vereist. Goed gras en goede maïs telen is een zaak. Deze producten ook goed inkuielen en bewaren is eveneens een kunst en vergt heel wat vakmanschap. Doel is de voedingsstoffen in het gras en de maïs maximaal te behouden. Een goede kuil moet snel in pH dalen door fermentatieprocessen. Hierbij is een kuil-pH van 4 het streefcijfer. Bij deze pH worden minder gunstige reacties stilgelegd, waardoor er minder vluchtige vetzuren, ammoniak en vrije aminozuren in de kuil voorkomen en de voerkwaliteit op peil blijft. Er bestaan heel wat kuiladditieven die hierbij kunnen helpen en ook werken (bijvoorbeeld bij natte graskuilen). Maar de basis blijft toch nog altijd een goed product op het juiste tijdstip oogsten, onder de best mogelijke weersomstandigheden inkuielen en met voldoende voersnelheid opvoederen.

Naar koeien kijken

Gezonde koeien vormen de basis voor een goede productie en goede economische resultaten. In eerste instantie kan je al veel leren door naar koeien te kijken, zegt de Ierse veearts Martin Kavanagh. Voeding en een goede penswerking zijn hierbij essentieel. Pensverzuring geeft immers aanleiding tot heel wat problemen zoals klauwproblemen, mastitis, lebmaag en draaiingen. Dit in een vroeg stadium vaststellen, bespaart heel wat kosten. Droge koeien, vaarzen, pasgekalfde koeien en koeien met topproducties verdienen extra aandacht. Visueel geven de pensvulling, de buikvulling en de conditie van de koeien op zeer korte tot middellange termijn veel informatie over hun toestand. Als bijvoorbeeld meer dan 10% van de koeien een slechte conditiescore heeft, is dit vaak een indicatie van voedingsproblemen of al dan niet acute pensverzuring. Tot slot zijn ook de voeropname, de melkproductie en de (schommelingen in) melkgehalten interessante gegevens om te bestuderen als melkveehouder. Als al deze koesignalen niet of te laat worden opgemerkt, kunnen additieven in de voeding (bijvoorbeeld gisten) goed werken tegen pensverzuring. Zeker in snelle, energierijke rantsoenen hebben deze positieve effecten. ■